

Beschikking

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

Sector civiel recht

rolnummer: KG RK 08/1891

beschikking van de voorzieningenrechter van 7 november 2008

Op 7 november 2008 is bij het bureau algemene zaken van deze rechtbank ingekomen een verzoekschrift strekkende tot het afgeven van een bevel zoals bedoeld in artikel 1019 e lid 1 Rv.

De voorzieningenrechter heeft contact gehad met mr. Chr.A. Alberdingk Thijm, raadsman van verzoeker. Het verzoekschrift is aansluitend per e-mail naar de voorzieningenrechter gezonden. Een afschrift van het verzoek voor zover van belang, is hieronder opgenomen.

**VERZOEKSCHRIFT TOT HET GEVEN VAN EEN ONMIDDELLIJKE VOORZIENING BIJ
VOORRAAD HOUDENDE EEN BEVEL OM INBREUKEN OP RECHTEN VAN INTELLECTUE-
LE EIGENDOM TE VOORKOMEN EX ART 1019E RV**

Aan de Voorzieningenrechter
van de rechtbank te Den Haag

Verzoekster is:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

HACHETTE FILIPACCHI MEDIA NETHERLANDS B.V.,

statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1017 AW) Amsterdam, aan de Singel 468 (**productie 1**), hierna te noemen "Hachette";

voor deze zaak woonplaats kiezende te (1011 TR) Amsterdam aan de Schippersgracht 1-3, ten kantore van SOLV advocaten, waarvan Mr Chr.A. Alberdingk Thijm in deze zaak als (proces en behandelend) advocaat optreedt.

Gerekwestreerde:

de besloten vennootschap

MEDIAMAATJES B.V.,

statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1015 BT) Amsterdam, aan de Herengracht 124-128 (**productie 2**), hierna te noemen "Mediamaatjes";

INLEIDING

1. Onderhavig verzoek heeft betrekking op het voorkomen van verdere inbreuken op de databankrechten van Hachette. Gerekwestreerde heeft de lijst van 500 rijkste Nederlanders, zoals gisteren (6 november 2008) gepubliceerd in Quote, integraal op haar website

opgenomen en pleegt daarmee (onder meer) inbreuk op het databankenrecht of de geschriftenbescherming van Hachette.

2. Hachette heeft er recht op en (spoedeisend) belang bij dat tegen Gerekwestreerde een ex parte bevel conform artikel 1019e Rv tot het onmiddellijk staken van de inbreuk wordt uitgesproken (zonder dat Gerekwestreerde daarbij wordt gehoord). Hachette ondervindt onherstelbare schade wanneer de inbreukmakende handelingen zouden voortduren.

FEITEN

3. Hachette is onder meer uitgever van zakenblad Quote. Ieder jaar publiceert Hachette de Quote 500, waarin een overzicht is opgenomen van de 500 rijkste Nederlanders. De Quote 500 is verreweg de belangrijkste titel die onder de naam Quote verschijnt, zowel in publicitair opzicht als wat betreft verkoopaantallen. De Quote 500 wordt verspreid in een oplage van 170.000 exemplaren. Het onderzoek naar de 500 rijkste Nederlanders wordt gedurende zes maanden verricht door een speciale redactie. Naar het nummer wordt ieder jaar door het publiek en de media reikhalzend uitgekeken.
4. Mediamaatjes B.V. is uitgever en exploitant van een website, genaamd 925.nl (hierna: de "Website"). De Website richt zich op een vergelijkbaar lezerspubliek als Quote. Aandeelhouders in Mediamaatjes zijn (via holding vennootschappen) de heren Jort Kelder, Michiel Frackers en Ronald van de Laar (**producties 2 en 3**).
5. Kelder is de voormalig hoofdredacteur van Quote. Hij heeft in zijn hoedanigheid als hoofdredacteur van Quote publieke bekendheid gekregen. In april 2007 heeft Kelder zijn werkzaamheden als hoofdredacteur bij Quote beëindigd.
6. Op 6 november is de Quote 500 verschenen. Als **productie 4** is het register overgelegd. Dezelfde dag is de volledige lijst met 500 rijkste Nederlanders op de Website gepubliceerd met het volgende bijschrift (**productie 5**).

"De bekende Quote 500 wordt halverwege oktober gedrukt, maar de peildatum voor de 500 geschatte vermogens is eigenlijk 1 augustus. Gedateerd, in deze roerige tijden van flitskapitaal en miljardenverliezen per minuut. Vanaf vandaag staat 925's Rijken Rekenmachine online, die maandelijks wordt ververst."

7. Het geschat vermogen zoals dat is opgenomen in de Quote 500 is aangepast met steeds een bepaalde factor die naar eigen zeggen is afgeleid van de indices van Stoxx. De werkwijze wordt op de Website als volgt omschreven.
 - *Als uitgangspunt hebben we de waarde en branche-indeling van de Quote 500 genomen.*
 - *Deze sectorindeling van de rijken hebben we vervolgens aangepast op basis van de toonaangevende indices van Stoxx. Een voorbeeld is de momenteel zwalkende index van de financials.*

-
- *Als onze herziene, nieuwe, 925 basiswaarde is het bedrag zoals vermeld in Quote genomen, alleen telkens per branche gecorrigeerd en geactualiseerd tot 31 oktober 2008.*
8. Duidelijk is dat Mediamaatjes zelf op geen enkele wijze hebben geïnvesteerd in de samenstelling van deze lijst. Zij hebben simpelweg de Quote 500 lijst overgenomen en deze met een bepaalde factor aangepast. Dat wordt ook nadrukkelijk erkend c.q. aangegeven op de Website.
 9. Het staat Mediamaatjes vanzelfsprekend vrij een eigen lijst met de 500 rijkste Nederlanders samen te stellen en te publiceren. Het is echter niet geoorloofd daarvoor eerst het volledige overzicht uit de Quote 500 klakkeloos over te nemen, inclusief de waarde en branche-indeling. Daarmee heeft zij inbreuk gepleegd op het databankenrecht van Hachette, althans (subsidiair) op haar auteursrechten, in het bijzonder de onpersoonlijke geschriftenbescherming.

JURIDISCH KADER

Inbreuk op databankenrecht

10. De Quote 500 lijst moet worden gekwalificeerd als een beschermde databank. Het betreft immers:
 1. een verzameling van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen; die
 2. systematisch of methodisch geordend; en
 3. afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk zijn; en
 4. waarvan de verkrijging, de controle of de presentatie van de inhoud in kwalitatief of kwantitatief opzicht getuigt van een substantiële investering (artikel 1 sub a Dw).
11. De gegevens van de databank (1) worden gevormd door de lijst met 500 rijkste Nederlanders en de waarde van hun vermogen, de lijst is (2) systematisch geordend (namelijk genummerd) en de notering van de diverse rijken zijn afzonderlijk toegankelijk (3). Tot slot is ook sprake van een substantiële investering (4).
12. De investering die de jaarlijkse samenstelling van de Quote 500 lijst vergt, wordt geschat op EUR 269.000,- (**productie 6**). De totale kosten van het nummer bedragen circa EUR 850.000. Hiervan zijn advertentiekosten, circulatiekosten, productiekosten, promotiekosten en andere kosten afgetrokken. Ook zijn de overheadkosten gecorrigeerd zodat deze louter zien op de verkrijging en de controle van de inhoud van de databank.
13. Voor de verkrijging en de controle van de inhoud dient de Quote 500 redactie uitvoerig onderzoek te doen in openbare registers waaruit de financiële positie van de betrokkenen blijkt. Daarnaast worden interviews afgenomen met de betrokkenen. Het gaat hierbij slechts in beperkt opzicht om investeringen in het creëren van de gegevens van de databank. De lijst met 500 rijkste Nederlanders is immers grosso modo bekend, de volgorde is dat echter niet.

-
14. Het samenstellen van de databank van 500 rijkste Nederlanders is de hoofdactiviteit van een daarvoor speciaal aangestelde redactie. De investeringen zien dan ook enkel en alleen op het produceren van de databank. De databank komt niet als het ware vanzelf tot stand als gevolg van een andere hoofdactiviteit.¹
 15. Mediamaatjes heeft de databank van Hachette opgevraagd en hergebruikt in de zin van art. 2 lid 1 sub a van de Databankenwet. Onder "opvragen" verstaat de Databankenwet het permanent of tijdelijk overbrengen van de inhoud van een databank of een deel daarvan op een andere drager, ongeacht op welke wijze en in welke vorm (art. 1 sub c Dw). Onder "hergebruiken" verstaat de Databankenwet elke vorm van het aan het publiek ter beschikking stellen van de inhoud van een databank of een deel daarvan door verspreiding van kopieën, verhuur, online transmissie of transmissie in een andere vorm.
 16. Nu Mediamaatjes de databank integraal hebben gekopieerd en de inhoud daarvan hebben overgebracht naar de Website is sprake van "opvragen". Door de publicatie van de databank op de Website is sprake van "hergebruiken". Beide handelingen zijn voorbehouden aan de producent van de databank. Nu de databank volledig is overgenomen, betreft het tevens een "substantieel deel" van de inhoud van de databank, zoals bedoeld in art. 2 lid 1 onder a Dw. Zodoende heeft Mediamaatjes inbreuk gepleegd op de databankrechten van Hachette.
 17. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het gegeven dat Mediamaatjes de Quote 500 lijst summierlijk beoordeelt en van commentaar voorziet, niet relevant is voor de beoordeling of sprake is van het opvragen van de databank. Dit is onlangs nog door het Europese Hof van Justitie bevestigd.²

"45 Verder kan de omstandigheid dat de gegevens uit een databank pas in een andere databank worden overgenomen na een kritische beoordeling door de betrokkene, zoals de Commissie heeft beklemtoond, weliswaar in voorkomend geval relevant zijn voor de beantwoording van de vraag of deze andere databank kan vallen onder een van de beschermingsregelingen van richtlijn 96/9, maar zij doet daarentegen niet af aan de vaststelling dat er sprake is van een overbrenging van gegevens van de ene databank naar de andere.

46 Het doel van de overbrenging is evenmin relevant voor de beoordeling van het bestaan van een „opvraging” in de zin van artikel 7 van richtlijn 96/9."

Inbreuk op auteursrecht

18. Voorzover geen sprake zou zijn van inbreuk op het databankenrecht, beroept Hachette zich (subsidiair) op inbreuk op haar auteursrechten, in het bijzonder de haar toekomende bescherming van onpersoonlijke geschriften. Ingevolge art. 10 lid 4 Aw kan geen sprake zijn van cumulatie van geschriftenbescherming en databankenrecht.

¹ Vgl. Hof Arnhem 24 juni 2008 (*Internetnotarissen*), **productie 7**.

² HvJEG 9 oktober 2008 (*Directmedia v Albert-Ludwigs-Universität Freiburg*), IEPT20081009

-
19. Van geschriftenbescherming is, kortweg, sprake bij 1) opschriftstelling van gegevens, 2) die openbaar zijn gemaakt of bestemd zijn om openbaar te maken. Van inbreuk is sprake indien de gegevens zijn ontleend aan het betrokken geschrift en deze door eenvoudige herhaling zijn overgenomen. In het zgn El Cheapo-arrest heeft de Hoge Raad aangegeven dat onder "eenvoudige herhaling" ook de overneming met wijzigingen van minder ingrijpende aard moet worden verstaan.³

'Wel verdient opmerking dat van een auteursrechtelijk verboden overneming ook sprake kan zijn in geval van overneming met wijzigingen van minder ingrijpende aard en derhalve ook wanneer de overneming niet geheel of grotendeels letterlijk is en zij weglatingen of toevoegingen bevat (vgl. HR 25 juni 1965, nr. 9843, NJ 1966, 116).'

20. De Quote 500 lijst kan worden aangemerkt als een verzameling gegevens die i) opschrift zijn gesteld en 2) openbaar zijn gemaakt. Er is in casu sprake van inbreuk, aangezien de Quote 500 lijst klakkeloos is gekopieerd. Dat Mediamaatjes de Quote 500 lijst hebben aangevuld met een eigen waardering doet daar niet aan af. De gegevens zoals ontleend van Hachette worden hierdoor niet gewijzigd. Er is ook sprake van inbreuk indien de overneming toevoegingen bevat.

MOGELIJK VERWEER GEREKWESTREERDE

21. De Databankenwet noch de Auteurswet (Aw) bevatten uitzonderingen waarop Mediamaatjes zich in casu met succes op zouden kunnen beroepen. De Databankenwet bevat geen uitzondering op grond waarvan het "citeren" van (een deel van of gehele) databank is geoorloofd. Evenmin kan de publicatie van de integrale Quote 500 lijst in auteursrechtelijke zin worden beschouwd als een geoorloofd citaat.
22. Voor een succesvol beroep op het citaatrecht van art. 15a Aw moet de overname immers beperkt zijn tot hetgeen gerechtvaardigd is gelet op het te bereiken doel. De overname van de volledige lijst is in het geheel niet noodzakelijk. Als gezegd staat het Mediamaatjes vrij een eigen lijst te publiceren, zonder daarbij ook de lijst van Quote te publiceren. De publicatie van de volledige Quote 500 lijst dient aangemerkt te worden als een aan de rechthebbende voorbehouden zelfstandige wijze van exploitatie. De overname is niet een "zodanig ondergeschikt onderdeel" dat geen sprake meer is van een "vorm van exploitatie" van de Quote 500.⁴

ONHERSTELBARE SCHADE EN SPOEDEISEND BELANG

23. Zoals gezegd vormt de Quote 500 de belangrijkste uitgave onder de titel Quote van Hachette. Jaarlijks wordt een gemiddelde omzet gegeneerd van [bedrag]. De belangrijkste reden om het nummer aan te schaffen is vanzelfsprekend de lijst met de 500 rijkste Nederlanders. Door de lijst klakkeloos op internet te publiceren, kan het publiek kennis ne-

³ HR 22 maart 2002, RvdW 2002, 61 (NVM / De Telegraaf)

⁴ Zie HR 22 juni 1990, NJ 1991, NJ 268 m.nt. JHS (Zienderogen Kunst).

men van de lijst zonder daarvoor de Quote 500 aan te schaffen. Evident is dat dit tot onherstelbare omzetsderving en schade zal lijden.

24. Ieder uur dat de publicatie van de Quote 500 lijst via de Website doorgaat, zal dat tot onherstelbare schade lijden. Dat geldt te meer nu het om een publicatie via het internet gaat. Hierdoor is het voor derden zeer eenvoudig de lijst integraal op een eigen website te kopiëren.

BEVEL

25. Gelet op hetgeen hierboven is gesteld, heeft Hachette er recht op en belang bij dat tegen elk van de Gerekwestreerde in dit geschil een ex parte bevel conform artikel 1019e Rv tot het staken van de inbreuk wordt uitgesproken.

GEEN NOODZAAK TOT STELLEN ZEKERHEID

26. Aangezien Hachette een kapitaalkrachtige onderneming is, kan Hachette de eventuele schade vergoeden die Gerekwestreerde zou kunnen lijden, indien zou blijken dat de voorziening ongegrond is. Er is dan ook geen noodzaak tot het stellen van zekerheid door Hachette.

BEVOEGDHEID

27. De Voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag is bevoegd van dit verzoekschrift kennis te nemen gelet op het feit dat de Website en de beschermde databank in heel Nederland toegankelijk zijn en daarmee ook in het arrondissement Den Haag (artikel 102 Rv.).

VERZOEK

Primair

Gerekwestreerde te bevelen - bij beschikking uit te geven voor grosse – onmiddellijk na betekening van dit vonnis de in dit verzoekschrift vorenbedoelde inbreuken op de databankrechten van Hachette te staken en gestaakt te houden, in het bijzonder door te staken en gestaakt te houden het via internet hergebruiken van de databank zoals in dit verzoekschrift omschreven;

Subsidiar

Gerekwestreerde te bevelen - bij beschikking uit te geven voor grosse – onmiddellijk na betekening van dit vonnis de in dit verzoekschrift vorenbedoelde inbreuken op de auteursrechten van Hachette te staken en gestaakt te houden, in het bijzonder door te staken en gestaakt te houden het via internet openbaar maken van het geschrift en de gegevens zoals in dit verzoekschrift omschreven;

Primair en subsidiair

- I Gerekwestreeerde te veroordelen tot betaling aan Hachette van een onmiddellijk opeisbare dwangsom van € 50.000 (zegge: vijftigduizend euro) voor iedere dag of gedeelte van een dag dat Gerekwestreeerde het bedoelde bevel overtreden, althans zodanige dwangsommen als door de E.A. Voorzieningenrechter in goede justitie zal worden gelast;
- II De termijn waarbinnen de eis in hoofdzaak moet zijn ingesteld als bedoeld in artikel 1019i Rv te bepalen op 6 (zes) maanden na het in deze zaak te wijzen bevel, althans een zodanige termijn als de E.A. Voorzieningenrechter in redelijkheid voorkomt.
- III De beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren op de minuut en op alle dagen en uren;

De voorzieningenrechter van deze rechtbank is bevoegd omdat de gestelde inbreuk op het databankrecht mede in het arrondissement 's-Gravenhage plaats vindt.

Het verzoek zal worden toegewezen op grondslag van het databankrecht op de wijze als hieronder verwoord. De voorzieningenrechter overweegt daartoe dat de zaak spoedeisend is omdat direct na beschikbaarstelling van de databank aan het publiek de belangrijkste mogelijkheden voor verdere exploitatie beschikbaar zijn. De Quote 500 als zodanig is aan te merken als een databank. Gerekwestreeerde kan ook een journalistieke prestatie neerzetten zonder de Quote 500 integraal of voor een belangrijk deel op zijn website te plaatsen.

De beslissing

De voorzieningenrechter:

beveelt gerekwestreeerde om onmiddellijk na betekening van deze beschikking, de in het lichaam van het verzoekschrift omschreven inbreuken op databankrechten van Hachette, met name door plaatsing van de Quote500 op haar website, met name onder de domeinnaam 925.nl, te staken en gestaakt te houden;

veroordeelt Gerekwestreeerde betaling aan Hachette van een onmiddellijk opeisbare dwangsom van € 50.000, voor iedere dag of gedeelte van een dag dat zij in strijd handelt;

bepaalt de termijn bedoeld in artikel 1019i Rv. op 6 maanden na dagtekening van deze beschikking;

verstaat dat Hachette dit bevel, alsmede de bij het verzoekschrift behorende producties, op zo kort mogelijke termijn, doch uiterlijk maandag 10 november 14.00 uur zal betekenen;

bepaalt dat voor het geval gerekwestreerde de opheffing van dit gebod wil vorderen, de voorzieningenrechter daartoe tijd heeft gereserveerd op vrijdag 14 november 10.00 uur, en bepaalt voorts dat gerekwestreerde, indien zij van de gereserveerde dag en uur gebruik willen maken, de dagvaarding zal doen betekenen uiterlijk woensdag 12 november 2008, 14.00 uur;

verklaart het bevel en de veroordeling uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Gegeven door mr. Chr.A.J.F.M. Hensen, voorzieningenrechter, op 7 november 2008, en uitgesproken in het openbaar in het bijzijn van de griffier.